

SANTA

BÀRBARA

VILAFRANCA DE BONANY

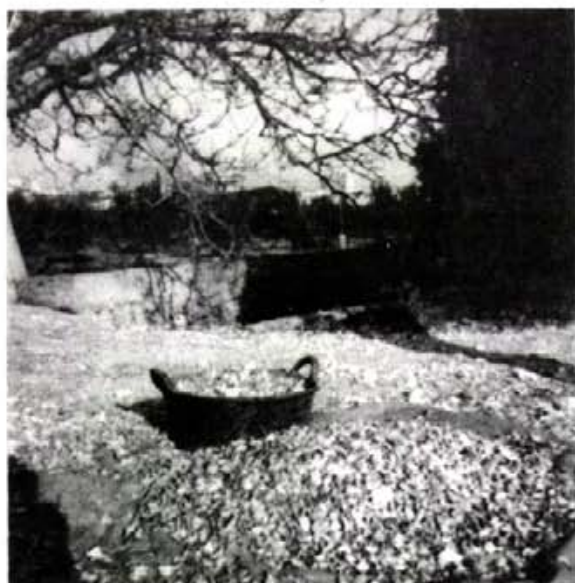
full parroquial

**DEKS
CORONA**

Dip. Leg. PM 26-1980

núm. 31. FEBRER de 1983.

TEMPS DE SEMBRAR ALLS

1.- La llavor està preparada.
Les cabeces esflorades i els grans
triats, un a un.

2.- No, la sembradora no serveix per
semar alls. Així seria bo de fer.
S'aprofiten les petites relles de la
sembradora per obrir els solcs, poc
fondos, on semmar la llavor.

3.- Monotonia i mal d'esquena, dues
característiques de l'anar posant,
un a un, dins els solcs, els alls que,
quan arribi l'estiu, seran noves cabeces.

COOPERATIVISME

NEIX L'INTERÉS PER LA COOPERATIVA

A mesura que passa el temps, i des de que un molt petit grupet proposaren la idea, augmenta l'interés per una cooperativa pagesa a Vilafranca, de tal manera que ja són bastants els qui ha demanat informació.

No donarem noms dels qui pareix que seran els capdeventers, i amb els quals s'haurà de comptar per a formar la junta gestora. Solament direm que l'encarregat de la coordinació, fins que s'haurà fet la primera reunió formal (que podria esser d'ara a una quinzena de dies) és En Guillem Murtero, i a ell s'han d'adreçar tots els qui vulguin esser socis fundadors.

Com ja déiem a un passat número, entre els organismes oficials que ajudaran a la creació de la Cooperativa figura el Servei d'Extensió Agrària, que cuidarà de la tramitació dels documents i de la redacció d'uns estatuts que concordin amb els desitjos de la pagesia i no fugin de la vigent llei de cooperatives.

La primera Junta serà provisional, fins que a la primera assemblea, on hi assistiran ja els socis que s'hi hagin apuntats, s'elegirà democràticament la primera Junta rectora, que serà renovada periòdicament.

Encara que no sabem quins estatuts la regiran (aquests seran preparats per la Junta gestora, acceptats per la primera assemblea i aprovats pel Ministeri de Treball) aquests estatuts no es poden allunyar de la llei ni dels principis internacionals del cooperativisme agrari. Segons aquests principis, cap persona pot esser rebutjada de la cooperativa per motius religiosos, per idees polítiques o socials. Cada soci tindrà un vot, independent de l'aportació que hagi pogut fer a la Cooperativa (d'aquí la diferència principal amb les societats anònimes o similars) i qualsevol podrà esser elegit per dirigent.

La Junta estarà formada per un president, un secretari, un tesorero, un número a determinar de vocals i tres intervenors de comptes. Quan estigui en ple funcionament podrà comptar també amb un gerent.

Per assegurar una bona marxa de la Cooperativa és necessari començar amb suficient capital; que inicialment es nodrirà de les aportacions dels socis, i s'hi afegiran les subvencions i totes les entrades per altres conceptes. També, i des del primer dia de funcionament s'ha de menester un bon magatzem i una persona encarregada del mateix.

Josep Estelrich

QÜESTIONS DE SALUT

LLET I FORMATGE

La llet i el formatge són els aliments més complets de la naturalesa, ja que practicament tenen tots els elements nutritius necessaris per a mantenir la salut i el creixement.

La llet és molt rica en calç i proteïnes que són les substàncies que formen els teixits del cos. La calç forma part de les dents i ossos, pel que la seva manca no permet que el creixement del nin sigui correcte. Les proteïnes formen els músculs pel que són igual de necessàries per permetre que el cos augmenti de volum i se fagin per tant músculs grans i forts.

Endemés, la llet té hidrats de carbó i grasses, així com moltes vitamines i altres minerals com el fòsfor....

És difícil donar calç a una persona si no és donat-li llet. Els nins i joves com que han de créixer necessiten prendre de mig a un litre de llet cada dia, el qual serà de gran ajuda per créixer i fer-se més resistent a les enfermetats, o sigui, lograr una millor forma física.

El formatge és un derivat de la llet i té les mateixes qualitats que ella. Es recomana que totes les persones i més els nins, mengin uns 50 grams de formatge cada dia.

Amb mig o un litre de llet i 30 o 50 grams de formatge cada dia el nin rep la calç que necessita i no importarà que le prengui en forma de preparats medicinals.

Bonserrat Sureda Parés

Metge de Vilafranca

EDITORIAL

Hem sentit contar d'un senyor que tot d'una que va tenir a les mans el seu títol professional va tirar els llibres que havia estudiat, prometent-se no obrir-ne cap més mai.

Suposam que és contarella, i res més. Sempre ha estat necessari continuar aprenent tota la vida.

Però avui més que abans. A nivell mundial foren, pareix, els banquers i els militars els primers convençuts que amb la formació que dúien els funcionaris i oficials no en tenien més que per uns cinc anys. O sigui, que hi havia que renovar coneixements. Metges i altres professionals, prest seguien l'exemple. Sor-giren així els cursos de post-graduats, els cursets d'actualització, etc. Els anys escolars, des del pre-escolar fins a la Universitat, no són perduts, són importants, perquè ensenyen a continuar aprenent, posen els fonaments i expliquen el per què el temps d'aprendre va des del bres fins a la tomba.

Ara bé, si no podem prescindir de la formació continuada dins el camp de l'activitat professional (fins i tot un mecànic ha d'aprendre sovint coses noves), perquè la ciència, i les seves aplicacions pràctiques, la tècnica, van avançant, i què passa dins els altres camps de l'activitat humana?

Per exemple: la vida familiar, amb la nova problemàtica introduïda pel televisor, el cotxe, la feina de cada un a llocs distints, etc. La política, enfora de vells estils caciquils, que reclama la participació i el compromís de tots i de cada un en la tasca de cercar el màxim de benestar integral per a tothom. Les organitzacions laborals i professionals, eines, no sols per a reivindicacions urgents i justes, sinó, endemés, lloc on es pasta un món més solidari mitjançant la mística sindical i cooperativa. El cristianisme, que no pot esser viscut passivament, com una massa que sols diu Amen; sinó com a comunitat de creents i seguidors de Jesús, que pensen la seva fe, comuniquen la Bona Notícia de Jesús i ajuden a que aquesta Bona Notícia, Bona Nova, millori la societat.

Per això tenim avui: "Escola de Pares"; els partits polítics multipliquen les activitats formatives per als seus afiliats; la Parròquia ofereix catequesi no sols pels infants, sinó també pels joves i pels adults; els Clubs d'Esplai posen els fonaments perquè els al·lots d'avui puguin continuar aprenent tota la vida, aprenent a esser homes i dones.

Es cert que d'aquestes activitats molts en passen. Sense esser-ne conscients, i no estaran "passant" d'esser homes i dones?

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

N O C E S

dia 8 de Gener:

José Antonio Pinteño
Gomel, amb
Magdalena Estrany Al-
bons.

H A N M O R T

mes de Gener,

dia 8

Andreu Bover Amengual
als 80 anys.

dia 23

Inés Caldentey Rigo
als 84 anys.

dia 26

Mateu Barceló Sansó
de 78 anys.

dia 29

Antoni Font Bover
de 59 anys.

dia 29

Bartomeu Barceló Mas
de 59 anys.

N A I X E M E N T S

Julià Caldentey Salas,
fill de Julià i Antònia.

VOCABULARI PAGÈS

GUARNIMENTS.- Són tot el que necessita la bístia per vestir-la. Els guarniments impedeixen el poder-se deslligar bístia i carro o bístia i arada, fins que el pareller o amo el desenganxa, és a dir, li lleva els guarniments. A segons quins llocs s'empra la paraula "desjonyir".

La llista o relació de tot el que es coneix pel nom de "guarniment" és molt llarga, però els més importants i necessaris són els següents:

CABEÇADES.- És un guarniment de pell que es passa pel cap de la bístia, tapant-li els ulls en els costats, a fi que només hi vegi a la part de davant. Du un ferro a dins la boca que es diu "brilla". Unes són de pont, que les pega en el paladar, si l'animal és espriu l'atura aviat, l'altre és recte. Va travat per la part de fora amb una cadeneta que es diu "barbada", precisament per anar darrera la barba. Abaix du unes anelles a cada part, que és on van enganxades les riendes o dogals. Si la bístia és mansa es duen més amunt. Més avall quan la bístia és aspriva o maleita. Així és bona d'aturar.

CABEÇÓ.- També és de pell i igual que la cabeçada, sense viseres i abaix hi du una peça de ferro dentat que quan estira l'animal l'estreny a damunt el nas i el carreter el pot dominar.

CABRESTELL.- També es fa de pell amb una cadena o corda. Se l'hi posa per estar fermat a dins l'estable, per treure'l a beure o simplement per fer-li dar una volta. Quan el du una cabra es coneix per cabrestra, d'aquí la seva derivació.

TORÇADOR.- Sol esser una garrot d'ullastre amb un forat en el cap que l'atreveixa. Se l'hi posa una llandera amb doble via, serveix per quan un animal és maleit, aturar-lo, això succeix, quan se'l mena a "aferrar", o també quan se'l cura de qualque ferida.

COLLERES.- És una espècia de "feradura" feta de pell, fusta i dos coixins plens de palla i llana, que s'ajusten a damunt el coll de la bístia amb dues corretges i sivelles. En esl costats duen a cada banda, dues corretges en forma de baga que es per posar-hi els tiranys o argolles.

TIRANYS.- Són dues bagues en forma de "vuit" que van enganxades en el braç del carro o carretó i a la collera.

SELLATÓ.- És una espècia de coixí que va travat per davall la panxa de l'animal amb un corretjó que es diu "ventrillo" i que a damunt hi va el "sofre", que és una corretja de pell ben reforçada. El sellató també du dues anelles per passar-hi les riendes.

ARGOLLES.- Iguals que els tiranys però de ferro, o sigui, unes baules que hi penja un cercol de ferro, que quan va enganxat -en el braç del carro o arada- l'atreveixa una clàvia de ferro, travat amb un corretjó de pell.

BARRIGUERA.- És igual que el "sofre" però que va per davall la panxa. El sofre és perquè el carro no baixi, mentres que la barriguera és perquè no s'emпинi. Tant una com l'altra porten dues sivelles, això és perquè si la bístia cau o trabuca el carro tot d'una es desfà i no hi ha necessitat de tallar.

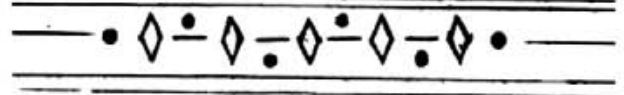
RECULERE.- És la part del guarniment que va del sellató cap a la coa de la bístia, passant-li per davall, també enganxada en els braços. Impedeix que, quan la bístia enganxada baixa una capavallada -que el carro pitja- la bístia resseu i el retura. El mateix cas quan ha de fer enrera que fa força amb les anques.

RIENDES.- Són unes tires de pell llargues que van del cap de l'animal a les mans del carreter o pareller. Passen per unes anelles de la collera i sellató amollades. Les riendes guien l'animal.

CLUCALES.- És una peça feta de pau-ma que li tapa els ulls. Van fermades per damunt les orelles i darrera la barba. Es posen per voltar a la sínia i també per batre.

MORRAL.- Sols es posava quan la bístia llaurava, perquè en esser en el cap del tornai no baixàs el cap per voler menjar. Eren de ferro amb dos forats en els oronells, fermat amb una corda o corretja.

Miquel Barceló

UNA BONA RIALLA

I. PER QUÈ?

Perque refresca. Solem dir una bona rialla fresca. Renova. Reanima. Perque riure desintoxica. I tots anam un poc intoxicats. Uns de nirvis, de preocupacions altres d'avorriments, de passar de tot, de "menfotisme", que arriba a intoxicar tant o més que un excés de preocupacions.

II. RIURE, DE QUÈ?

De tot. Però mai de ningú. Encara que hagi de corregir, i ho faig pel meu compte, la cançó que tots coneixem:

"Cada dia dematí
quan m'aixec em rent sa cara
i faig una bona rialla
pel qui se'n riurà de mi".

No, no me'n vull riure de ningú. Riure de les coses, mai de les persones. N'hi ha tantes de coses, fets, aconteixements, circumstàncies per riure...

En no esser que un dia dematí... mirant-me al mirall, trobàs una grapateta de motius per riure'm.... de jo mateix. Un exercici ben sà i profitós. N'hi ha tants d'aspectes dins la vida de cada un que fan rialles: ninades, pors, moments de sentir-mos gallets, i aquell perdre els papers, i aquell posar cara d'haver venut a espera per una beneitura... És millor que els altres no se'n donin compte. Però que jo sí, que jo tenguí el coratge de mirar-me al mirall profund que reflexa l'ànima, descobregui tot quant fa rialles, i...me'n rigui de jo mateix.

Sé ben cert que quan un s'hi acostuma, ja no li resulta bo de fer riurer-se'n dels altres. Més bé li va resultant fàcil, normal, respectar els altres.

I mirau, tot això de la virtut de la humilitat, que a vegades ho complica tant, no és res més. La humilitat és la veritat, va escriure Santa Teresa. Esser humils no consisteix en rareses ni masoquismes. Consisteix en no viure la comèdia de creure que noltros tot ho feim bé i els altres són un caramull de defectes. Sinó viure la realitat de conèixer les nostres pròpies coses que fan rialles, riure-mos-ne, i dubtar que els altres en puguin tenir tantes com noltros. I, sobre tot, deixar que cadascú rigui de les seves.

III. AMB QUINA FORÇA?

Per a un cristià, amb la força de Déu. La fe, l'esperança, empenyen a una rialla fresca. Mai a una diplomàtica mitja rialla per tapar l'amargura, o la ràbia, o les potadetes. Empenyen sempre a una rialla fresca.

Perque una rialla fresca surt de dins. I surt espontànea, sincera i amb tanta força que va agranant totes les beneitures que se'ns havien aferrat. I deixa vitalment contents. "Vivium sempre contents", llegim a la Bíblia un caramull de vegades. "Ho repetesc, va diguent Sant Pau, vivium sempre contents". Perque caminam cap a una festa. El Cel és una festa. Només faltaria que amb la set de felicitat que tenim mos anàssim entrenant per a una eternitat de mal-humor, cares llargues, agresivitat verbal, conseqüència de la agresivitat de pensament... De cap manera. Aprenguem a riure. Mai a riure dels altres, sinó a riure AMB els altres, tots plegats.

IV. PERÒ, PUC RIURE?

Sempre trobarem dins la vida motius per riure i motius per plorar. Qualque vegada més d'uns que dels altres, però sempre de les dues castes. Així és la vida.

Tot s'està, per tant, en el triar. Ja que viure és caminar i caminar és triar, escollir camins. Anar espigolant tot lo negatiu, tot quant pot ferir, tot quant fa sofrir, és el camí cap a una vida amargada, cap a la frustració, que no deixa disfrutar de viure. I, per tant, no deixa ajudar als altres, per bona voluntat que s'hi posi.

Anar triant tot lo positiu, que sempre hi ha dins cada circumstància de la vida, és acceptar vitalment l'afirmació de la Paraula de Déu: "És ben cert que Déu tot ho disposa de cara al bé dels qui l'estimen". És senzillament viure com a cristià, anar caminant cap a una festa. Més bé, cap a la FESTA.

Agafar només les espines incapacita per disfrutar de la bellesa de les roses, que també hi són. Anar triant les roses, disfrutant de les roses, fa que quan es clava una espina, que també n'hi ha, s'apreciïn millor les roses, es valori més la bellesa de la rosa. I només així es pot ajudar als altres a estimar i cultivar la bellesa de la vida.

Miquel Mulèt Coll

GLOSADA ALS TREBALLADORS QUE FEREN SA CÚPULA.

Fetes per Mossèn Joan Gayà Barceló. (Capellà Juanet).

Poble meu Vilafranquer
se mereix una glosada
de sa cúpula sa feinada
que hem fet avui a té qui té.

A les set se repicà
sis-cents homos acudirien
Missa casi tots oïren
i molts varen combregar.

Llavors tots al seu redol
feien bé s'obligació
un, però feia es traidor
es puput i es musol.

Ningú res li volgué dir
per por d'una llenderada
o qualque clotellada.
A un General-Brigada
¿qui s'atraveix contradir-li?

El seu ajudant Sansó
pareixia un ferrobraç
si qualcú no li ajudàs
carragar-se no és capaç
un sol almud de segó.

Dematí quan he arribat
pareixia allò un bordell
a sa torre de Babel
totd'una ho he comparat.

Però aquells treballadors
a Déu varen deshonrà
i voleu voltros honrà
al bon Déu Totpoderós.

Tal mestall allà hi havia
que ho vaig comparar també
a sa gran Arca de Noé
que tot "pàjaro" hi cabia.

Es primer que jo he vist
qua a sa cúpula ajudava
ell senalles adobava
i es punts tan curts donava
que tenien pam i mig.

No hi faltaven moliners
an aquell endiumenjat
igualment també he notat
fusters i picapedrers.

Llavors, per afegitó
hi vaig veure taverners
alguns xofers i ferrers
botiguers i sabaters
Fidevers, cabrers, vaauers,
cocovers, taulers, barbers,
eren tots tan refeiners
pareixia allò un fibló.

Els que més però abundaven
varen esser conradors
forçarruts com a lleons
dava gust el veurer-los
de quin modo debanaven.

Molta part era gent jove
els seus crits casi aixordaven
com a moixos ells mulaven
si les trepitjen sa coa.

Tot lo dia sols sentiren
venga, venga aigo i ciment
mans i cames al moment
se les veia qui brunzien.

Vint currioles no es turaven
de pujar i devallar
uns ganxos enganxaven
i altres desengaxaven.

Cada instant jo allà acudia
per veure com anava tot
mentres tant pegava un glop
fins que pits... cridar sentia.

D'aigo fresca un gerricó
a dalt de tot hi havia
com ningú l'escometia
me cridava s'atenció.

Jo hi tenia molt esment
si qualcun a beure anava
i totd'una ja el clavava
¿Què has menjat li demanava
molt salat o molt coent?

Però cap feia llobada
a n'es flascó d'aigordent
molts de pics alegrament
li daven qualque mirada.

Des carrer de Sant Martí
dones sempre badocaven
i la feta se miraven
bones són per fer-ho així.

Quan tocaren el migdia
uns anaren a dinar
altres varen continuar
"dale-dale" a fer via.

De dinar quan uns venien
hi anava jo llavors
dins sa panxa tenia jo
moltes rates qui corrien.

Sempre, sempre tropitjaren
ses eines de bon de veres
les prenien i descansaven
sempre calentes estaven
i ja mai estaren fredes.

Amb aquella gran feinada
que tothom dava ventim
ja sa cúpula a les cinc
tots la vérem acabada.

D'allò fou s'acabament
un Te-Deum i una rifa
i sense cap mangarrufa
acabà tot santament.

Viva es poble vilafranquer!!
igualment viva es Vicari
com a cosa extraordinari
viva!, un poquet jo també
finalment donem tots ara
un gran viva!!, i en veu clara,
a S'Econom Siquier.

Vilafranca, vint-i-sis
de febrer de 1941.

REFLEXIONS

UN POBRE AL-LOT

La premsa és un dels mitjans de comunicació social que informa a la societat.

Llàstima que sigui violada en certa manera per persones que no tenen un concepte clar ni una responsabilitat davant els lectors.

Està en coneixement de tota persona responsable dels seus actes que a l'hora d'informar ha d'esser totalment objectiu independentment del seu judici o sentiment i no deixar-se influenciar per les seves idees o conveniències, donant lloc a que el lector es formi la seva pròpia idea.

I això pareix que ha d'esser la desgràcia d'un "pobre al-lot" a l'hora de donar una informació.

I jo deman:

- Com puc escriure el teu nom si no sé com t'anomenes?

- Com puc descriure la teva cara si no t'he vist mai?

- Com puc saber i conèixer la gent d'un poble si no hi visc?

- Com puc fer una crònica sobre un ple de tot un Ajuntament, si no hi he assistit?

Pobret!! Fa com a llàstima. Si no tengués les idees clares li convendria visitar un bon psiquiatra. Si es tractàs de que no li bastassin els doblers, tal vegada seria bo de fer una recolecta, tots hi sortiríem guanyant.

Pareix que no té un concepte clar del que és la convivència; dic jo; no?

O és que tal vegada li agradaria pujar al cim de la injustícia, de la calúnnia o de la mentida. Si es tractàs d'això "el pobre al-lot" fa molta pena. Podria caure pel precipici de la veritat i honestitat i fer-se mal. Molt de mal....

Davant tantes discussions inútils comprenc perquè es diu "bandera" als capsbuïts (Diccionari Alcover-Moll).

Guillem

1.- Important no és conversar molt, sinó conversar bé.

2.- Si no vols tenir paraules feridores, estima aquell amb qui converses.

3.- Si per temor a fracassar no et poses en res, ja ets un fracassat.

4.- Te poden venir pensaments de fracassar, però no admetis mai que facin niu dins el teu esperit.

5.- Vèncer és cosa pròpia de l'home decidit en anar contra les dificultats trobades.

6.- Qui no sap vèncer les dificultats casolanes tampoc serveix contra les dificultats socials.

7.- No es tracta de fer renou, sinó d'obrar amb eficàcia.

8.- Repetim allò que estam acostumats a fer, fins i tot sense adonar-nos.

9.- No tenguis por a qui te vol mal, si tu obres bé.

10.- Si vols passar-ho bé, no t'entretenguis en el mal.

11.- Fer bé, sense esperar agraïment augmenta el bé fet.

12.- Ens convida a esser prudents i humils la possibilitat de que el bo es torni dolent i de que el dolent acabi en bo.

13.- Qui s'avergonyés d'haver obrat malament, es posa en camí d'obrar bé.

14.- El difícil no és fer moltes coses, sinó fer-les bé.

15.- Si vols que t'ajudin, comença per ajudar.

16.- Si camines fora del camí de l'ordre, mai te sentiràs satisfet de tu mateix.

17.- Qui no s'estima i no estima els altres, ha perdut la gràcia de la vida.

18.- Qui s'alegra del mal d'un altre no és digne de viure.

19.- Recorda, jove, que tant tu com l'altre, estau destinats a dar-vos la mà per millorar el poble.

M. Ramis-Alonso

NOTICIES FRESQUES

PRESENTACIÓ D'UN LLIBRE

Divendres, dia 28 de gener, al Cine Parroquial, En Jaume Santandreu presentà el seu darrer llibre: "EN NOM DEL PARE".

Va resultar una vetlada molt agradable, amb un nivell cultural ben alt i del que tothom en sortí satisfet. Aquest "tothom" no eren els quatre que sempre acudeixen a aquests tipus d'actes, sinó una nombros concurrència.

Hi ha que dir que organitzaren la presentació la quarantena de vilafranquers que estan fent el Graduat Escolar pel sistema ECA. Demostraren, amb l'organització, amb la introducció -que féu Na Catalina Sansó Caldentey- i amb la participació, que saben de què van. Enhorabona!

A la plana núm. 4, En Miquel Barceló explica el vocabulari pagès referent als guarniments emprats per enganxar, o junyar la bístia al carro o a l'arada. Aquí mostrem una bístia amb els seus guarniments per estirar l'arada amb rodes fotografia que no ha cabut a la plana corresponent.

FELICITACIÓ AL F U L L

Des de la República Dominicana hem rebut, firmada pel nostre paísà el Pare Francesc Gayà, aquesta simpàtica felicitació:

"AMICS: Vet-aquí la felicitació nadalenca que vol ésser l'expressió de tot el meu efecte i agraïment per a voltres que mes a mes teniu l'amabilitat d'enviar-me el tan apreciat i esperat sempre FULL PARROQUIAL.

Ses vostres notícies em mantenen en contacte amb la Vila i amb els vilafranquers que segueixen amb el seu treball de cada dia. A tots vos desitj un nou any ple d'anhel per continuar la lluita per un món més just per a tots els pobles en especials per aquest pobles americans.

Un abraç fort i encoretjador.

Francesc Gayà."

DINAR DE BARBUTS

Seguint el costum d'anys passats, els barbuts del poble pensen reunir-se a dinar plegats el diumenge dia 20 de febrer. ¿On es podem informar i apuntar-se pel dinar? Ens han dit que, quan es trobin dos barbuts, comencin a posar-se d'acord ells dos, i així, a poc a poc, s'hi aniran posant tots.

GUIA TELEFÓNICA

Aquests dies s'ha repartit per la Vila la llista de telèfons de l'any 1983. El carter ens comunica que si qualcú no l'hagués rebuda que li demanin a ell, els dematins a hores d'oficina.

EXCURSIÓ AL CASTELL D'ALARÓ

Partírem d'excursió cap al castell d'Alaró tres cotxades; passàrem primer per Sant Joan, Sineu, Inca, Binissalem, Consell i Alaró.

Abans de pujar, berenàrem de dues coques dolces que dugueren dues excursionistes. Amb ganes de caminar emprenguerem marxa fins arribar a dalt del Castell, meta convinguda. Ens aturàrem a descansar tres vegades, és a dir, anàrem tira-tira. Empràrem dues hores fent un poc llarg.

Quan tots fórem a dalt de la muntanya, contemplàrem el meravellós panorama i després cercàrem llenya per començar la torrada i dinar tots plegats. Uns duïen llonganisses, botifarrons; altres, llom, taronges,... tothom es xupava els dits de bo que ho trobàvem. No va sobrar res! Llavors prenguerem el cafetet al restaurant, cosa curiosa, tot ho tenen que pujar amb someres perquè els cotxes no hi arriben fins a dalt. Per cert aquestes someres ens varen fer correr a un parell de nosaltres que el hi feren bromes, alçaven el cul i se giraven quan menys t'esperaves.

De volta cap als cotxes, devallàrem cap a l'altre costat, un camí més recte però més empinat per pujar.

Com que tothom havia portat qualche cosa, uns el cotxe, els altres menjar, l'excursió ens va sortir de franc. I fins a la pròxima; esperam que surti tan bé com la darrera.

Maribel Amengual

EXCURSIÓ PER A DIA 20 DE FEBRER

Partida a les 7 de Sa Plaça de S'Estany.

Anirem amb autocar fins a Bunyola, de Bunyola a Sóller en tren i a peu de Sóller a Orient.

Interessats, apuntau-vos, abans de dia 16 de febrer, a La Caixa o al Cafè Amengual. Preu: 500 pessetes.

CLUB D'ESPLAI

Pel pròxim mes d'Abril es prepara una activitat de Colonies. El lloc que s'ha triat és la Colonia de Sant Pere.

Durarà tres dies, del 8 al 10, del mes d'Abril. Hi podem participar els al·lots que ara tenen entre 8 i 11 anys.

Per apuntar-se ho han de fer al mateix Club els dissabtes idiumenges al matí, abans de dia 13 de març.

CURSET PRE-MATRIMONIAL

La darrera setmana d'aquest mes de febrer i la primera setmana del mes de març, tendrem, a Vilafranca, un curset pels nuviis. Es per a totes les parelles dels pobles de la nostra comarca que pensen casar-se abans del mes d'Octubre.

Els dies del Curset seran el dimarts i el dijous. O sigui:

Dimarts, 22 i dijous 24 de febrer, Dimarts 1, i dijous 3 de març

ESPORTS

PRIMER EQUIP

El primer equip segueix el mateix rumb; últim classificat i a 4 punts del segon dels darrers. Ha guanyat dos partits i n'ha empatat tres. S'han fixat dos soldats i no podem opinar la seva labor ja que només han jugat un partit. El que si podem dir és que el dia del seu debut, el Vilafranca va guanyar per 4 gols a 3 a l'Independent. Els soldats s'anomenen Ortega, els dos. Ara veurem si el Vilafranca aixeca el cap.

No ens queda res més que desitjar bona sort i ENDAVANT Vilafranca, que encara no s'ha acabat la lliga.

JUVENILS

Tampoc han millorat gens i no han empitjorat més perquè no poden, ja que també ocupen el darrer lloc de la classificació.

Els mals resultats són deguts:

Uns partits perquè el vespre abans de jugar molts dels jugadors se n'anaven a jeure tard (deim tard de les dues en amunt) i alguns no miren prim amb les begudes alcohòliques; i després, el diumenge, aquests no s'agüanten.

Altres resultats perquè uns quants de jugadors (solen esser els millors) han d'anar a jugar amb el primer equip.

Altres pocs, la mala sort i mal arbitratge els acompanyen.

També els desitjam sort i a veure si canvien les coses.

Els darrers resultats són els següents:

Ses Salines - Vilafranca 3-0
Vilafranca - Olímpic 0-3
Porreres - Vilafranca 2-0
Vilafranca - Badia C. Millor 1-4

INFANTILS

Els infantils, de cada vegada pitjor. Un equip que pareixia que havia de quedar més ben classificat del que està.

Però no ens podem queixar, és l'equip vilafranquer, després dels benjamins, més ben situat. L'entrenador no acudeix molt als entrenaments; igual passa amb els jugadors, n'hi assisteixen vuit o nou cada vegada.

Els darrers resultats són els següents:

Ses Salines-Moli Nou(Vilafranca) 3-0

Molí Nou - Santanyí 1-4

S'Horta - Vilafranca 2-0

Molí Nou - Felanitx 0-2

Endavant infantils i que se rompi aquesta mala raxa.

BENJAMINS

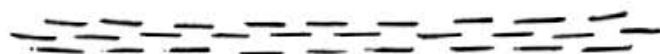
L'equip benjamí és el més ben classificat dels equips vilafranquers. Ocupa el segon lloc de la classificació i a pocs punts del primer.

Així es troben els Benjamins:

P	G	E	P	PUNTS
13	10	2	1	22

L'equip està entrenat per N'Andreu Caminer. Tant els jugadors com l'entrenador hi posen tota la il·lusió, coratge i voluntat que es pot demanar.

Endavant, Benjamins!!

VOLEIBOL

L'equip vilafranquer segueix sense entrenador i el seu delegat està complint el servei militar. Ja són tres els partits aplaçats que duen, per mor del mal temps i a vegades l'equip visitant no s'ha presentat.

Els resultats obtinguts fins ara són:

Sant Viçens - Vilafranca 3-0

Vilafranca - Sant Josep 3-0

Actualment només són set jugadores les que formen l'equip.

D'un equip sense entrenador, sense delegat, i només amb set jugadores, no es pot demanar més bons resultats que els obtinguts fins ara.

Biel Barceló

L'ATUR, PROBLEMA MORAL.

A l'horabaixa del diumenge 7 de novembre de 1982, Joan Pau II, en el curs de la seva visita pastoral, es va dirigir als treballadors reunits multitudinàriament a l'explana de Montjuïc, a Barcelona. Reproduïm, textualment, la part de l'al·locució que fa referència a l'atur, problema ètic, espiritual.

"El que hem dit abans em dur a tocar breument un problema que no és exclusiu d'Espanya, però que l'afecta en bon grau: em refereixo a l'atur.

La falta de feina va contra el "dret al treball", entès (en el context global dels altres drets fonamentals) com una necessitat primària, i no com un privilegi de satisfer les necessitats vitals de l'existència humana a través de l'activitat laboral.

És un problema urgent i que ha d'empenyer tot cristià a assumir les seves responsabilitats en nom de l'Evangeli i del seu missatge de justícia, de solidaritat i d'amor.

D'un atur prolongat neix la inseguretat, la falta d'iniciativa, la frustració, la irresponsabilitat, la desconfiança en la societat i en si mateix. S'atrofien així les capacitats de desenvolupament personal; es perd l'entusiasme; l'amor al bé; sorgeixen les crisis familiars, les situacions personals desesperades i es cau llavors fàcilment (sobretot els joves) en la droga, l'alcoholisme, i la criminalitat.

Seria fal·laç i enganyós considerar aquest engiós fenomen, que s'ha fet ja endèmic en el món, com a producte de circumstàncies passatgeres o com un problema merament econòmic o socio-polític. En realitat constitueix un problema ètic, espiritual, perquè és símptoma de la presència d'un desordre MORAL existent en la societat, quan s'infringeix la jerarquia dels valors.

L'Església, a través del seu magisteri social, recorda que els camins de solució justa d'aquest greu problema exigeixen avui una revisió de l'ordre econòmic en el seu conjunt. És necessària una planificació global i no simplement sectorial de la producció econòmica; és necessària una organització correcta i racional del treball, no solament a nivell nacional, sinó també internacional; és necessària la solidaritat de tots els homes del treball.

L'Estat no es pot resignar a haver de suportar crònicament una forta desocupació. La creació de nous llocs de feina ha de constituir per a ell una prioritat tant econòmica com política. Però també els empresaris i els obrers han d'afavorir la superació de la falta de treball. Mantinent els uns el ritme de producció a les seves empreses, i rendint els altres amb la deguda eficiència en el seu treball, disposats a renunciar, per solidaritat, a la "doble" ocupació i al recurs sistemàtic al treball "extraordinari", que redueix de fet les possibilitats d'admissió per als desocupats.

Hi ha que crear, amb tots els mitjans possibles, una economia que estigui al servei de l'home. Per superar els contrastes d'interessos privats i col·lectius; per vèncer els egoismes en la lluita per la subsistència, s'imposa en tot hom un vertader canvi d'actituds, d'estil de vida, de valors; s'imposa una autèntica conversió dels cors, dels esperits i de les voluntats; la conversió a l'home, a la veritat per l'home.

M'he aturat especialment en aquest tema tan actual. Sé que vos preocupen molts d'altres problemes referents al sou, a les condicions higiènico-sanitàries en el treball, a la protecció contra accidents laborals, al paper del sindicat, a la participació en la gestió i en els beneficis de l'empresa, i l'adequada protecció dels treballadors emigrants.

Es tracta d'una problemàtica complexa i vital per a vosaltres, però vos vull repetir una vegada més: no oblideu que el treball té com a característica primordial unir els homes: "La força social consisteix en això: la força de construir una comunitat". Preneu-hi part amb els grans valors cristians que vos animen. Aportau la vostra serenitat i la vostra confiança. Il·luminau els vostres ambients amb caritat i esperança; així vos resultarà més fàcil el trobar solucions justes."

CONVERSAM AMB...

MADÒ FRANCISCA DE CA'N JORDI

Sens dubte, Madò Francisca és una d'aquestes persones que pot parlar amb més fonament de la seva activitat de botiguera. I són tantes les històries i anècdotes que ens vol contar, que, desafortunadament no podrien caber a aquesta revista.

És coneguda per Madò Francisca de Ca'n Jordi, la més antiga de les botigues que ara tenim, i que ja ha arribat als 86 anys.

De la següent manera recorda els seus anys dins aquest ofici:

Madò Francisca, des de quan hi ha botiga a ca vostra?

Sa botiga ja era de monpare, i no sé amb exactitud quin any la va obrir. Ell l'em va donar a jo quan em vaig casar, ja fa 57 anys. Repartí ses coses entre els seus fills: al meu germà major, va donar els camions; al segon, es cafè que teníem; i a jo, sa botiga.

Tenieu molta varietat de productes, d'on les dúieu?

Sí, teníem de tot, des de coses de menjar fins a roba. Moltes anàvem a cercar-les a Ciutat, sa roba la dúiem de "La Palmera". Sa farina, es gra, etc., de Ca's Frare d'Alcúdia. I de moltes altres parts.

Endemés de la vostra, quines altres botigues hi havia?

Hi havia Ca'n Diego, Ca'l Se'n Falet, S'Estany. Pensa que noltros érem els únics que pagàvem "matrícula", sense comptar S'Estany, que més endavant en va pagar. Però els altres, no, i mos donàven sis reals perquè no els delatàs-sim.

Quina innovació duguéreu a la Vila, que vos recordi?

Me'n record d'una màquina de pelar ametlles, sa primera que hi va haver a la Vila. Sa gent duia ses ametlles dins sacs i senallons iles hi pelàvem. Me'n record bé d'aquesta màquina perquè em vaig fer un tall que em va obrir sa mà, veus sa cicatriu?

Deuen esser moltes les anècdotes que vos han succeït, ens en contaui qualcuna?

Saps que n'hi ha; me'n record que venia Na Margalida "Polla", sa sogra de 'N Miquel "Bosseta", i li regalàvem un quilo d'arròs i un bòtil de vi, perquè tenia onze fills i aquell temps era molta la misèria.

També me'n record que sa gent que vivia p'es puig (es Sordays, Calots,...) anaven es diumenges a Missa primera, deixaven es senallons a sa portassa, i llavors, quan se n'anaven, si havien berenat, es meu homo, En Francesc de "Sa Moleta", els hi regalava un tassó de vi.

Estau contenta d'haver tingut sa botiga?

Estic molt, molt contenta, he estat molt feliç amb sa botiga; i m'ha agradat molt tenir-la perquè he pogut ajudar a tota aquella gent que ho necessitava; molt contenta estic.

Margalida Oliver